

نگاه بیرون

حسن نیت یک برکناری

اسعد حیدر . ترجمه: آزاده بابایی‌نژاد

● برکناری حسین امیرعبداللهیان از بخش عربی دستگاه دیپلماسی ایران، از تصمیم جدی تهران برای ترمیم روابط با همسایگان عربش خبر می‌دهد، اگرچه این برکناری و انتصاب او به‌عنوان مشاور ظریف، در داخل ایران بازتاب ویژه‌ای نداشت اما در پایتخت‌های یمن، بحرین و عراق از آن به‌عنوان چرخش در سیاست منطقه‌ای دولت میانه‌روی روحانی یاد می‌کنند و بر این باورند که اگر دولت وی بخواهد برای دوره بعد نیز سکان زمام امور را در دست گیرد، چاره‌ای جز ترمیم دلخوری‌های گذشته و گشودن برگ جدیدی در روابط دوجانبه ندارد. برکناری امیرعبداللهیان که از او به‌عنوان چهره و صورت (رویکردی خاص) در وزارت خارجه یاد می‌کنند و انتصاب جابری‌انصاری به‌عنوان فردی که مدافع روابط مثبت با همسایگان عرب به‌ویژه با کشورهای حوزه خلیج فارس است، پیام نزدیکی با آنها را درون خود دارد. به نظر می‌رسد اکنون که ریاض تمام توجهات خود را به گسترش روابطش با کشورهای دیگر از جمله هند معطوف کرده، تهران نیز می‌خواهد با کنارگذاشتن چهره‌های تند از گردونه تصمیم‌گیری‌های سیاست خارجی، دست به یک تحول بنیادین در روابط منطقه‌ای خود بزند تا این‌چنین حسن نیتش را به آنها مخایره کند. در قدم اول این حسن‌نیت، امیرعبداللهیان را کنار گذاشت. همان کسی که کشورهای عربی منطقه او را یکی از عوامل اجرای سیاست‌های گذشته تهران در منطقه می‌دانستند. انتظار می‌رود در قدم‌های بعدی، تهران از حجم اختلافات با آنها کاسته و ترمیم روابط را سرلوحه سیاستش قرار دهد. چند روز پیش وزیر خارجه بحرین نیز در مصاحبه با شبکه العربیه گفت به‌تازگی یک مقام بلندپایه تهران با سفر به کویت و در دیدار با امیر این کشور از تمایل تهران به گفت‌وگو با کشورهای شورای همکاری خلیج فارس سخن گفته که در نوع خود حکایت از تغییر سیاست ایران در قبال همسایگان جنوبی‌اش دارد.

وب‌سایت ایران هسته‌ای نوشت: «برخی اعضای گروه تریتا پارسی در آمریکا برای تغییر امیر عبداللهیان در حال لابی درون وزارت امور خارجه بوده‌اند، برخی کارشناسان عقیده دارند خبر تغییر امیر عبداللهیان را باید علامتی از تلاش وزارت امور خارجه برای «ورود متفاوت» به پرونده‌های منطقه‌ای تحلیل کرد. این در حالی است که وزارت امور خارجه از حیث ساختاری، متولی برخی پرونده‌های منطقه‌ای نیست.»

توضیح ظریف در باره تغییرات در وزارت خارجه

محور مقاومت قوی‌تر از آن است که با افراد خاص گره زده شود

ایسنا: محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه درباره گمانه‌زنی‌های منتشرشده در برخی رسانه‌ها درباره دلایل تغییرات اخیر در وزارت امور خارجه گفت: «تصمیم درباره تغییر برخی مدیران ارشد وزارت خارجه براساس برنامه‌ها و اولویت‌های کاری روابط خارجی کشور و مدت‌ها قبل از عید امسال گرفته شد ولی برای حفظ شئونات، همکاران با تأخیر انجام دادند و همان زمان رسانه‌ها خبر تغییر را منتشر کردند و من هم در اظهاراتی تغییر و گردش مدیران وزارت امور خارجه را کاملاً طبیعی خواندم.»

او افزود: «توهینی بالاتر از این نسبت به جمهوری اسلامی متصور نیست که ادعا شود تغییر مقاماتش به درخواست این و آن انجام می‌شود. تاکنون هیچ‌کس در منطقه یا خارج از آن جرئت چنین درخواستی از ایران اسلامی نداشته و هیچ‌گاه نخواهد داشت. امیدواریم برخی به دلیل ملاحظات داخلی، قبح عبور از این خطوط قرمز نظام مقتدر و سربلند

ایسنا: محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه درباره گمانه‌زنی‌های منتشرشده در برخی رسانه‌ها درباره دلایل تغییرات اخیر در وزارت امور خارجه گفت: «تصمیم درباره تغییر برخی مدیران ارشد وزارت خارجه براساس برنامه‌ها و اولویت‌های کاری روابط خارجی کشور و مدت‌ها قبل از عید امسال گرفته شد ولی برای حفظ شئونات، همکاران با تأخیر انجام دادند و همان زمان رسانه‌ها خبر تغییر را منتشر کردند و من هم در اظهاراتی تغییر و گردش مدیران وزارت امور خارجه را کاملاً طبیعی خواندم.»

او افزود: «توهینی بالاتر از این نسبت به جمهوری اسلامی متصور نیست که ادعا شود تغییر مقاماتش به درخواست این و آن انجام می‌شود. تاکنون هیچ‌کس در منطقه یا خارج از آن جرئت چنین درخواستی از ایران اسلامی نداشته و هیچ‌گاه نخواهد داشت. امیدواریم برخی به دلیل ملاحظات داخلی، قبح عبور از این خطوط قرمز نظام مقتدر و سربلند

واکنش منامه به هشدار سردار سلیمانی

پس از انتشار نامه سردار سلیمانی، مشاور «حمد بن عیسی آل خلیفه» پادشاه بحرین به آن واکنش نشان داد. به گزارش شفقنا «نبیل یعقوب الحمر» مدعی شد این روحانی با ایران و سپاه پاسداران جمهوری اسلامی در ارتباط است. مشاور پادشاه بحرین در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: «شیخ عیسی احمد قاسم» به تبلیغ طایفی‌گری و فتنه‌انگیزی در بحرین اعلام کرد که تابعیت او را لغو کرده است. جمهوری اسلامی ایران این اقدام رژیم بحرین را محکوم کرد. سردار قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران نیز هشدار داد که در صورت هرگونه تعدی به شیخ عیسی قاسم، بحرین با مقاومت مسلحانه بی‌سابقه‌ای روبه‌رو می‌شود که اسقاط این رژیم گوشه‌ای از تبعات آن خواهد بود.

واکنش واشنگتن

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در کنفرانس خبری خود ضمن محکوم‌کردن سلب تابعیت شیخ عیسی، ایران را به صدور بیانیه‌های «اهانت‌آمیز» علیه رژیم بحرین متهم کرد. به گزارش «ایرنا» کربی گفت: «ما از تصمیم امروز درباره خلع تابعیت روحانی شیعه شیخ عیسی قسام نگران شده‌ایم. هیچ‌شاهد و قرآنی در حمایت از این اقدام وجود ندارد». او همچنین درباره بیانیه‌های ایران خطاب به بحرین در واکنش به لغو تابعیت «شیخ عیسی قاسم»، گفت: «هیچ رابطه جدیدی بین ایران و آمریکا در مسائل عظیم‌تر وجود ندارد... من در این اتفاق خاص، تغییری در رابطه ایران و آمریکا نمی‌بینم و هدف ما هم این نبود به جایی برسیم که با یک گروه یا گروهی دیگر، هم‌صدا شویم». او در بخش دیگری از اظهاراتش گفت: «می‌خواهم به این اشاره کنم که من از همه بیانیه‌های ایران اطلاع ندارم، اما دو تا از آنها را خواندم و بسیاری اهانت‌آمیز بودند و ما به‌هیچ‌عنوان با آن همراهی نیستیم». کربی افزود: «بنابراین وقتی لفاظی‌های گزنده‌ای که ایران از آن برای ابراز ناخشنودی‌اش استفاده می‌کند، در نظر گرفته شوند، اینکه آیا ایران از لحاظ نگرانی‌هایش درباره این اقدام با ما موافق است یا نه، تا حدی نامربوط است».

اما عربستان سعودی که همانند رژیم بحرین اقدام به سرکوب مخالفان و شیعیان در کشورش کرده، از تصمیم منامه استقبال کرد.

واکنش رسانه‌های خارجی از این قرار است:

theguardian

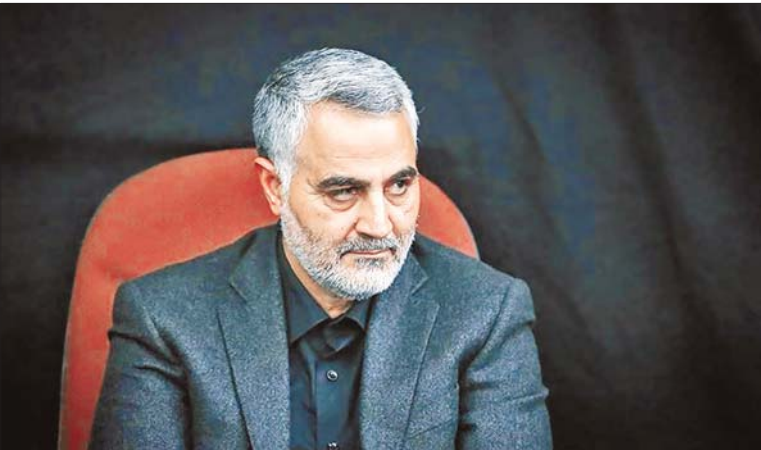
چهره سرسخت ایران به بحرین هشدار داد

چهره سرسخت دستاوردهای راهبردی ایران در خاورمیانه هشدار داد که اقدام بحرین در لغو تابعیت شیخ عیسی می‌تواند با مقاومت مسلحانه مواجه شود. سردار سلیمانی به منامه هشدار داد که با این کار از خط قرمز عبور کرده و افزایش فشار بر شیخ عیسی قاسم می‌تواند با مقاومتی مسلحانه مواجه شود. فرمانده نیروهای ویژه قدس که به عنوان چهره سرسخت دستاوردهای راهبردی ایران در منطقه خاورمیانه شناخته می‌شود، در ادامه هشدارهای خود گفت: رژیم آل خلیفه (حکومت بحرین) به طور قطع هزینه این کار را خواهد پرداخت و رژیم خون‌خوار آنها ساقط خواهد شد.

احتمال وقوع درگیری مسلحانه

به دنبال اقدام دولت بحرین علیه رهبر روحانی اکثریت شیعیان این کشور، سردار سلیمانی به دولت منامه درباره احتمال وقوع درگیری مسلحانه هشدار داد.

EuroNews

افزایش ناآرامی در منطقه

بحرین تابعیت رهبر معنوی اکثریت شیعه این کشور را لغو کرده است، این اقدام روز دوشنبه باعث تظاهرات در اطراف خانه شیخ قاسم شد و واکنش شدید از رئیس شبه‌نظامیان ایران را در پی داشت. در یک واکنش صریح، فرمانده ارشد

WALL STREET JOURNAL

شیخ قاسم خط قرمز منطقه خلیج فارس

پس از آنکه وزارت کشور بحرین اعلام کرده شکنجوی عیسی قاسم، روحانی شیعه با هدف مقابله با افراط‌گرایی و سرکوب کسانی تابع مقامات خارجی سیاسی و مذهبی هستند، لغو شده است، قاسم سلیمانی فرمانده نیروی قدس ایران هشدار داده که در صورت لغو تابعیت شیخ عیسی قاسم خاندان حاکم آل خلیفه، پادشاه بحرین را سرنوگون خواهد کرد. اکنون شیخ قاسم تبدیل به خط قرمز شده که می‌تواند کل منطقه خلیج‌فارس را دچار بحران کند.

یک دادگاه بحرینی هفته گذشته حکم توقف همه فعالیت‌های سیاسی گروه الوفاق را به اتهام نقش آن در تحریک خشونت‌های فرقه‌ای صادر کرد. شیخ قاسم به جمعیت الوفاق نزدیک است. چندی‌پیش اعدام شیخ نمر در عربستان باعث حمله به سفارت عربستان در تهران شد.

Bloomberg

تابستان ناآرام

قاسم سلیمانی فرمانده سپاه پاسداران محرومیت یک روحانی شیعه برجسته از حق شهروندی را خط قرمزى نامید که باعث به‌آتش‌کشیده شدن منطقه خواهد شد.

اهل سنت حاکم بر بحرین، یکی از دلایل تنش مداوم میان ایران و عربستان سعودی است. در سال ۲۰۱۱، نیروهای نظامی عربستان سعودی معترضان شیعه در بحرین را که خواستار حقوق سیاسی بیشتر بودند، سرکوب کردند. کلن باج، تحلیلگر مسائل امنیتی می‌گوید: سخنان سلیمانی یک تهدید صرف نیست؛ ایران خود را محافظ جامعه شیعیان بحرین می‌داند. ما احتمالاً تابستان ناآرامی خواهیم داشت. سعودی‌ها و ایرانیان در جبهه سوریه و یمن اختلافات بسیاری دارند.

حزب‌الله لبنان هم‌راستا با قاسم سلیمانی

محرومیت شیخ شیخ عیسی قاسم روحانی شیعه باعث دامن‌زدن به افراط در فضای فرقه‌ای خاورمیانه شده است. پس از اعلام تصمیم دولت بحرین چندصد نفر از حامیان شیخ قاسم در بیرون خانه‌اش با حمل پوستر و سردادن شعارهای مذهبی از او حمایت کردند.سیدالدوایی، مدیر مؤسسه بحرینی حقوق و دموکراسی، در بیانیه‌ای اعلام کرده که این تصمیم تنش را تشدید می‌کند و ممکن است به خشونت منجر شود. حزب‌الله لبنان نیز هم‌راستا با قاسم سلیمانی فرمانده سپاه قدس اعلام کرده که این تصمیم عواقب وخیمی خواهد داشت. گروه حقوق بشر بحرین می‌گویند حداقل پنج نفر در ماه‌های اخیر از شهروندی خود محروم و تبعید شده‌اند.

روزنه

واکنش‌های داخلی

به سلب تابعیت «شیخ قاسم»

● شرق: سلب تابعیت از «آیت‌الله شیخ عیسی قاسم»، روحانی شیعه بحرینی، با واکنش‌های گسترده‌ای از سوی شخصیت‌ها و گروه‌های مختلف در داخل کشور روبه‌رو شده است. به گزارش ایرنا، وزارت امور خارجه، اقدام دولت بحرین در سلب تابعیت از آیت‌الله شیخ عیسی قاسم و تشدید رویکردهای امنیتی علیه رهبران دینی و ملی، ضدیت با اعتقادات و مبانی دینی و دستبرد به اموال و وجوهات شرعی مردم بحرین را محکوم کرد. در بیانیه وزارت خارجه آمده است که به دولت بحرین توصیه می‌شود با پایان‌دادن به برخوردهای فراتقانونی، از تخریب همه پل‌های ارتباط با مردم و رهبران میانه‌رو این کشور پرهیز و با پذیرش واقعیت‌های کشور و برگزاری گفت‌وگوهای جدی ملی، به بحران جاری در بحرین خاتمه دهد.

ابوطالبی: تلاش فربیکارانه سعودی

معاون سیاسی دفتر رئیس‌جمهوری، تحولات بحرین را تلاش فربیکارانه عربستان سعودی برای رهایی از باتلاق کشتار و خونریزی در منطقه و محکومیت بین‌المللی دانست. دکتر حمید ابوطالبی دوشنبه‌شب با انتشار مطلبی در صفحه شخصی خود در توئیتر بدون نام‌بردن از عربستان سعودی و با یادکردن این کشور با عنوان برادر بزرگ‌تر، نوشت: تحولات بحرین فریبی است برای رهایی برادر بزرگ‌تر عرب از باتلاق کشتار و خونریزی در منطقه و محکومیت بین‌المللی؛ حاکمان بحرین دوباره فریب خورده‌اند. معاون سیاسی دفتر رئیس‌جمهوری هشدار داده است: باید هشیار باشیم، چراکه این اقدام دامی است برای تحریک به خشونت و تخریب روابط در منطقه و باید آگاه باشیم که خشونت‌پروری صرفاً به‌نفع کشور حامی داعش است.

سپاه: به‌زودی بنیان‌های آل خلیفه فرومی‌ریزد

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای با تاکید بر اینکه به‌زودی بنیان‌های رژیم آل خلیفه فرو خواهد ریخت، اعلام کرد: اقدام ناخردانه آل خلیفه علیه شیخ عیسی قاسم، موجب شکل‌گیری قیامی ویرانگر علیه رژیم وابسته و حاکم بر این کشور خواهد شد. به گزارش تسنیم، سپاه در بیانیه‌ای با محکومیت شدید اقدام آل خلیفه در سلب تابعیت آیت‌الله شیخ عیسی قاسم، این اقدام را موجب شعله‌ورترشدن مشعل انقلاب اسلامی بحرین و شتاب در فروپاشی رژیم دست‌نشانده این کشور دانست. در بخشی از این بیانیه آمده است: اقدام غیرانسانی و مغایر با حقوق شهروندی رژیم سفاک و نژادپرست آل خلیفه در سلب تابعیت ذاتی رهبر شیعیان بحرین، آیت‌الله شیخ عیسی قاسم که در مغایرت با اصول و ارزش‌های دین مبین اسلام و هنجارهای شناخته‌شده بین‌المللی و در تضاد با عزت و کرامت مردم جهان عرب و ملت بحرین صورت پذیرفت، محصول راهبرد و سیاست‌های اسلام‌ستیزانه نظام سلطه و صهیونیسم و توطئه آل سعود به شمار می‌رود.

نمایندگان مجلس: نقض آشکار حقوق

۲۵۲ نفر از نمایندگان با امضای بیانیه‌ای اقدام رژیم بحرین را در سلب تابعیت آیت‌الله شیخ عیسی قاسم، روحانی شیعه بحرینی محکوم کردند. در بخشی از این بیانیه که در جلسه علنی امروز توسط کاتب، عضو هیأت‌رئیس‌ه قرائت شد، آمده است: در چند روز گذشته شاهد نقض آشکار حقوق سیاسی، مدنی، حقوقی، فرهنگی و اجتماعی ۱۹۶۶ سازمان ملل از طرف رژیم آل خلیفه در سلب تابعیت عالم وارسته آیت‌الله شیخ عیسی قاسم بودیم. مطابق این مبنای نامه هیچ کشوری نمی‌تواند از شهروندان خود سلب تابعیت کند، حتی اگر مرکب جنایت شده باش ند. سکوت مرگبار در مقابل چنین نقض آشکاری توسط یک رژیم ارتجاعی حاکم بر سرزمین اسلامی بحرین چه معنایی دارد؟ آیا حاکمان این کشور اسلامی به عواقب خطرناک و غیرقابل پیش‌بینی این اقدام ناخردانه فکر کرده‌اند؟ مجامع بین‌المللی که بارها نتایج این قبیل فشارها را عیناً را ردیگالی‌شدن ارتباط ملت و دولت‌ها دیده‌اند، چرا سکوت کرده‌اند؟ آیا رژیم آل خلیفه از نیروی عظیم مردمی این کشور که پاینده به دین و اخلاق هستند بی‌خبرند؟ انتظار داریم در مقابل این اقدام خلاف، عکس‌العمل نشان دهند.

لاریجانی: اقدام بحرین یادآور شاه ایران

علی لاریجانی، اقدام رژیم بحرین در لغو تابعیت شیخ عیسی قاسم را محکوم کرد و گفت: این اقدام یادآور باوه‌گویی‌های شاه نگون‌بخت ایران در رابطه با حزب رستاخیز و نشانه‌های نفس‌های آخر یک حکومت است. به گزارش ایسنا، لاریجانی گفت: یکی از حوادث تأسف‌آوری که روز گذشته در میان کارزار پراشوب جهان تروریسم در منطقه توجه همگان را به خود جلب کرد، اقدام ناشایه و ماجراجویانه رژیم بحرین درباره عالم بزرگوار دینی، آیت‌الله شیخ عیسی قاسم بود که تصور کردند با لغو تابعیت این مرد بزرگ می‌تواند بحران سیاسی داخلی خود را به‌سوی آرامش سوق دهند. گفتنی است جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، حسام‌الدین آشنا مشاور فرهنگی رئیس‌جمهور، علاءالدین بروجردی رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس و حجت‌الاسلام علی سعیدی نماینده ولی فقیه در سپاه نیز این اقدام رژیم بحرین را محکوم کردند.

politics@sharghdaily.ir

اصلاح
سریع و کامل
سری: ۵۰۰۰

حرکت روان،
اصلاح حساس
سری: ۷۰۰۰

نهایت اصلاح
در هر حرکت
سری: ۹۰۰۰